

„Trafikkråd“ L'orange for lagmannsretten.

104280

Han deltok i krigen med heder.
Meldte seg ut av N.S. i 1940 —
men inn igjen etter Terbovens tale

Mener at evakueringen av Finnmark var et humanisert hjelpearbeid - om ikke var til å unngå.

Til venstre forsvareren, adv. Harald Ramm, til høyre L'Orange.

Lagmannsretten begynte i går behandlingen av saken mot «trafikkråd» Hans Petter L'orange.

Retten administreres av lagmann Spillem med lagdommerne Ryen og Meyer som juridiske meddommere. Aktor er statsadvokat Christophersen, og forsvarer adv. Harald Ramm.

L'orange tiltales for forbrytelse mot straffelovens § 86 for å ha ytet fienden bistand. Han har vært medlem av NS og KO. Han har undertegnet oppropet fra offiserene om dannelse av den norske legion, og var stabssjef for Legions hjemmekontor.

Som «trafikkdirektør» og «trafikkråd» har han bistått det tyske Sipo og statspolitistef Martinson på forskjellige måter, bl. a. deltatt i transportkomiteen for evakueringen av Finnmark.

Endelig er han tiltalt for tre angivelser. Han har hatt en rekke tillitsverv i partiet og foretatt særoppdrag for Q.

L'orange er 45 år og tidligere kaptein i generalstab. Han erkjente seg etter de gjeldende rettsregler for skyldig i sitt forhold til NS, ellers ikke skyldig.

STATSADVOKATENS FOREDRAG.

I sitt innledende foredrag opplyste statsadvokat Christophersen bl. a. at tiltalte kommer fra en familie med meget gamle militære tradisjoner. Bestefaren var general, faren oberst, og en onkel general. Tiltalte gikk ut fra Krigsskolen og den militære høyskole som nr. 1 av sitt kull. Han har vært i generalstab og vært tilknyttet Statsbanenes Hovedstyre. Han deltok i krigen i 1940 som stabssjef i Hallingdal, Voss, Valdres og Gausdal.

I september 1940 ble tiltalte tildelt en stilling i partiet. Senere tjenstgjorde han ved den norske legions hjemmekontor, men sluttet da han fant forholdene i strid med forutsetningene. Fra 1. februar 1943 ble tiltalte sjef for trafikkdirektoratet, og et år senere «trafikkråd».

Tiltalte var medlem av NS allerede fra 1933 og hadde lønnet verv før 1940, og flere tillitsverv. Etter Q's tilbakekallelse av mobiliseringen ville han ikke mere være medlem av NS, og sendte senere formel utmeldelse, men meldte seg på nytt inn dagen etter Terbovens tale.

Tiltalte skal ha angitt en av sine naboer for å ha kastet et nummer av Norsk Arbeidsliv, men hevdet at det måtte være hans omgangsvenn, politistef Martinson, som hadde sett dette og tatt seg av det.

Det annet angiveri benekter tiltalte, det tredje innrømmer han, idet han hevder at det var en tjenstlig plikt å melde av om norske offiserer som ville rømme landet.

TILTALTES FORKLARING.

Først ble framlagt en erklæring fra oberst Østbye om at tiltalte under krigen hadde utført sin tjeneste på en fortrinnsfull måte. Fra 9. april betraktet han seg som stående utenfor partiet. Q's opptreden så ut som et forræderi, og det kunne han ikke være med på.

Da han gikk inn i NS igjen, var det fordi Quisling sa et angivelig ord.

meg. Bestemmelsene kom til tross for mine protester. Jeg motarbeidet de tyske interesser og hevdet transportvesenets.

Tiltalte er også tiltalt for å ha hjulpet tyskerne med å oppspore biler. Det benekter han bestemt. Han hadde arbeidet for en teknisk forbedring av bilregistrene for gjenoppbygging av bilparken etter krigen. Tyskerne visste ikke engang at arbeidet ble satt i gang, og det ble heller ikke ferdig.

EVAKUERINGEN AV FINNMARK.

Om evakueringen av Finnmark forklarte tiltalte at arbeidet ble betraktet som et humanisert hjelpearbeid, som ikke var til å unngå, da det var fare for at 30 000 mennesker kunne fryse eller sulte i hjel. Det var et beordret arbeid. Lagm.: Har De hatt særoppdrag for Q?

— Det var bare kamuflasje for å slippe unna hirdens press. Det ble sagt etter avtale med Q.

EN TJENSTLIG PLIKT.

Tiltalte har avgitt melding om at major Refsund var reist til Sverige. Han forklarte at det var hans plikt å avgis meldinger om avgang og tilgang til befalskorpset. Tyskerne var meget nøye med dette, og truet med å overta arbeidet selv.

Lagm.: Så De mente det var en tjenstlig plikt overfor en av Deres offiserskamerater! Så hans familie kom i vanskeligheter og boet beslaglagt. Da viste vel, som alle andre, at det var følgen.

Statsadv.: Hvorfor kjenner De statspolitigeneral Martinson?

— Vi var offiserer og traff hverandre i departementet. Senere hjalp han meg mange ganger i mitt arbeid, særlig med å få ut folk som var arrestert. Det var helt nødvendig for meg i opprettholdelse kontakten.

Deretter begynte vitneavhøringen. Saken fortsetter i dag.

Justisdepartementet

har utferdiget sakførerbevilling for kand. jur. Jens Evensen Oslo, kand. jur. Knut Hesselberg, Oslo, politifullmektig Anton Hiorth, Hamar, kand. jur. H. Holst-Larsen, Kongsvinger, kand. jur. Arne Mohn, Vågåmo, konstituert sorensskriver Oddmar Mykland, Vadsø, kand. jur. Sigurd Næss, Oslo, kand. jur. Arne Scheel, Oslo, konstituert sorensskriver Mauritz-Arne Talseth, Mo i Rana og kand. jur. Haakon Vamraak, Oslo er meddelt sakførerbevilling samt tillatelse til å opptre som sakførere ved lagmannsrettene.

Sakførerene Rolf Ailling, Bergen, Sven Johannes Bergh, Elverum, Peter J. Bernhardt, Bergen, Johan Storm Bull, Lillehammer, Odd Eriksen, Røa, Jan Friis, Oslo, Eivind Hanssen, Oslo, Anton Heyerdahl, Vestre Aker, Kolbjørn Hunskaar, Breim, Staale Høyem, Oslo, Gisle Johnson Ianke, Fredrikstad, Rolf Johnstar, Bergen, Georg Kahrs, Bestun,

den militære høgskole som nr. 1 av sitt
kull. Han har vært i generalstab og
vært tilknyttet Statsdepartementets Hovedstyre.
Han deltok i krigen i 1940 som stabssjef
i Hallingdal, Voss, Valdres og Gausdal.

I september 1940 ble tiltalte tildeelt en stilling i politiet. Senere tjenstgjorde han ved den norske legions hjemmekontor, men sluttet da han fant forholdene i strid med forutsetningene. Fra 1. februar 1943 ble tiltalte sjef for trafikkdirrektoratet, og et år senere «trafikkråd».

Tiltalte var medlem av NS allerede fra 1933 og hadde lønnet verv før 1940, og flere tillitsverv. Etter Q's tilbakekallelse av mobiliseringsen ville han ikke mere være medlem av NS, og sendte senere formel utmeldelse, men meldte seg på nytt inn dagen etter Terbovens tale.

Tiltalte skal ha angitt en av sine naboer for å ha kastet et nummer av Norsk Arbeidsliv, men hevdet at det måtte være hans omgangsvenn, politisjef Martinsen, som hadde sett dette og tatt seg av det.

Det annet angiveri benekter tiltalte, det tredje innrømmer han, idet han hevder at det var en tjenstlig plikt å melde av om norske offiserer som ville rømme landet.

TILTALTES FORKLARING.

Først ble framlagt en erklæring fra oberst Østbye om at tiltalte under krigen hadde utført sin tjeneste på en fortrinlig måte. Fra 9. april betraktet han seg som stående utenfor partiet. Q's opptreden så ut som et forræderi, og det kunne han ikke være med på.

Da han gikk inn i NS igjen, var det fordi Puglesang så at oppgaven var best mulig å gå inn for å beskytte de norske interesser.

Lagm.: Hørte De Terbovens tale?
— Ja. Og jeg så de kommissariske statsråder som det første farlige skritt mot at tyskerne overtok hele den norske administrasjon. Jeg så det som en plikt å gå inn i NS for å søke bevart den norske administrasjon.

LEGIONENS KONTOR BLE BESATT AV TYSK POLITI.

Med hensyn til sitt arbeid for legionen betraktet tiltalte det som en direkte fortsettelse av hjelpen til Finland under vinterkrigen. Det ble beordret offiserer til å utføre arbeid ved kontoret, og arbeidet ble sett på helt upolitisk basis.

Da arbeidet etter hvert ble mere tysk betont under press utenfra, ønsket han ikke å fortsette. Saken ble satt på spissen da det ble krevd at soldatene skulle avlegge ed til Hitler. Da offiserene ikke ville avlegge en liknende lojalitetserklæring, ble kontoret besatt av det tyske politi. De ble kastet på gaten, og det var med nød og neppe de ikke ble sendt til Tyskland. De var rasende i Tyskland, da de var redde for at Q. ville falle tyskerne i ryggen.

KJØRETILLATELSE TIL SIPO.

Tiltalte forklarte så om sin virksomhet i Trafikkdirrektoratet. Her skal han bl. a. ha skaffet Sipo kjøretillatelse til en norsk bil i hemmelig tysk oppdrag. Han hevdet at han bare hadde svart på en forespørsel og ekspedert saken etter den framgangsmåte som var innført av hans forgjenger. Det tyske politi hadde krav på slike norske kjøretillatelser.

Lagm.: De skal ha bistått Martinsen med utferdigelse av reiserestriksjoner.

— Det var politiet som utferdiget slike, men jeg forlangte det forelagt

tjensting. Blant øverste et av sedskamerater! Så hans familie som i vanskeligheter og boet beklaglagt. Da visste vel, som alle andre, at det var følgen.

Statsadv.: Hvorfra kjenner De statspolitigeneral Martinsen?

— Vi var offiserer og traff hverandre i departementet. Senere hjalp han meg mange ganger i mitt arbeid, særlig med å få ut folk som var arrestert. Det var helt nødvendig for meg i opprettholde kontakten.

Deretter begynte vitneavhøringen. Saken fortsetter i dag.

Justisdepartementet

har utferdiget sakførerbevilling for kand. jur. Jens Evensen Oslo, kand. jur. Knut Hesselberg, Oslo, politifullmektig Anton Hjørth, Hamar, kand. jur. H. Holst-Larsen, Kongsvinger, kand. jur. Arne Mohn, Vågåmo, konstituert sorenskriver Oddmar Mykland, Vadso, kand. jur. Sigurd Næss, Oslo, kand. jur. Arne Scheel, Oslo, konstituert sorenskriver Mauritz-Arne Talseth, Mo i Rana og kand. jur. Haakon Vamraak, Oslo er meddelt sakførerbevilling samt tillatelse til å opptre som sakførere ved lagmannsrettene.

Sakførerne Rolf Alling, Bergen, Sven Johannes Bergh, Elverum, Peter J. Bernhardt, Bergen, Johan Storm Bull, Lillehammer, Odd Eriksen, Røa, Jan Friis, Oslo, Eivind Hansen, Oslo, Anton Heyerdahl, Vestre Aker, Kolbjørn Hunskaar, Breim, Staale Høyem, Oslo, Gisle Johnson Ianke, Fredrikstad, Rolf Jolmstar, Bergen, Georg Kahrs, Bestun, politifullmektig Knut Johan von Koss, Oslo politikammer, sakførerne Ragnar Kvale, Askim, Adolf Laache, Jessheim, Harald Lagesen, Ullevål hageby, Jac. Lindbo, Trondheim, Arnold Mannseth, Oslo, Olav Markhus, Bergen, Johan Ferdinand Meyer, Smestad, Erling Næss, Oslo, Leif Strøm-Olsen, Oslo, Erling Olaf Paust Olsen, Oslo, Harald Ottesen, Bergen, Lorentz Rynning jr., Oslo, Reidar Stoesen, Oslo, Frithjof Sverre, Stavanger, Dag Tønder, Kristiansund, Reidar Vestheim, Egersund og Sverre Ødegård, Gjøvik har fått erklæring om at de kan opptre som sakførere ved lagmannsrettene.